

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.

Hirdetések elfogadják minden hirdetési irodában.

XIII. évfolyam.

Vasárnap 1904. évi augusztus 4-én.

36. szám.

Kisgazdáink és a társadalom.

Lépten-nyomon lehet azt a megelégedett kifejezést hallani, hogy: »Minden úgy van jól, ahogy, van«. Ám ennek a nézetnek némely tekintetben, különösen pedig az ősi magyar szokások és jellemvonások fentartásában van helye, de ha figyelemmel kísérjük a mai kor társadalmi viszonyait, bizony sok olyan kifogásolni valót találunk, a melyeknek orvoslását így az államhatalomnak hivatásának kell tekintenie. Különösen a kisemberek, nevezetesen pedig a kisgazdák helyzete a mai társadalmi életben olyan, hogy azon gyökeresen változtatni okvetlen szükséges, ha törekvésünk oda irányul, hogy az ellentétek elsimitásával közigazdaságunk javára súlyt iparkodunk helyezni.

Ugyanis kisgazdáink társadalmi viszonya és egész gazdasági berendezkedése ma olyan állapotban van, hogy ahoz sok szó fér. Különösen boldogulása társadalmi okok miatt is igen meg van nehezítve, mert azt lehet mondani, hogy a mai társadalom csaknem valamennyi rétege csupán eszközül használja a kisgazdát, és aránylag nagyon kevesen vetnek számot azzal, hogy ez a helyzet tulajdonképpen meddig is állhat fenn? Már pedig semmi körülmények között sem szabad figyelmen kívül hagyni, azt hogy a kisgazdák fundamentumai az államnak s ha ezek nélkülöznek a jólétet és megelégedést,

ugy azt a társadalom minden rétege megérzi és szenved.

Nagy hiba kiváltképpen az is, hogy kisgazdáink a magasabb szellemi fokon álló kereskedelmi világgal egyáltalán nincsenek arányban. S ezen bajt fokozza még az is, hogy maguk a kisgazdák is vajmi keveset törődnek gazdasági helyzetük fejlesztésével. Politikával, felekezeti és egyéb társadalmi kérdések felett a korcsmában szívesen vitatkoznak, de, hogy saját jól felfogott érdekében a mezőgazdaság fejlesztését vitatják, arra nem igen van gondjuk. Természetesen így aztán nem esoda, ha minduntalan a nehéz megélhetési viszonyokról panaszkodunk, holott azokat okkal-móddal javítani és alkalmas eszközökkel megoldani igenis lehet.

Ennélfogva saját érdekükben nagyon üdvös dolgot mivelnének kisgazdáink, ha a más államokban célszerűnek és üdvösnek bizonyult mezőgazdasági újításokat vitatják és valósítanak meg, mert tekintettel az ország közigazdasági megszilárdulására, kisgazdáinknak mindenekelőtt arra kell súlyt fektetniük, hogy a keresetképességüket fokozzák. Sőt kívánatos, hogy keresetképességük minél általánosabb legyen. Miután pedig valamennyi társadalmi állásu honpolgárnak közvetlen vagy közvetve feltétlenül érdeke, hogy a kisgazda boldoguljon, természetesen mindnyájunknak oda kell hatnunk, hogy keresetképessége minél szélesebb körben gyökeret verjen és megszilárduljon. Sőt a népet ez irányban nevelni is

kell, miért is mindazok, akik a népnevelésre befolyással bírnak, tudva nemes hivatásukat, ragadjanak meg minden módot arra nézve, melyek lehetővé teszik úgy műveltség, de első sorban közigazdaságunk fejlődése érdekében, hogy az egyes társadalmi körök közötti találkozási pontot megteremtsek. Ennek a nagyfontossága abban fog nyilvánulni, hogy a kisgazda a szükséges szellemi erővel képes lesz boldogulásának eszközeit megtalálni és saját hasznára fordítani.

A kormány és a törvényhozás a népnevelés érdekében a tőle telhetőt meg is tette. Sőt a hitelszövetkezetekről szóló törvénnyel olyan eszközt adott a nép kezébe, amellyel a társadalmi ellentétek is sok tekintetben kielégíthetők. És miután a kormány és a törvényhozás a társadalmi reformok terén az első lépéseket megtette; most már a társadalomnak kötelessége a törvényben nyilvánuló áldások eszméit minél szélesebb körben a népeletbe átvinni és annak érdekében érvényesíteni és hasznosítani.

E tekintetben még sok teendő vár a társadalomra, mert bármennyire dicsőre méltó a hatóság erkölcsi támogatása és egyesek buzgalma, fontos akciónak gyorsabb megvalósítása valamennyi alkalmas helyen csak úgy biztosítható, ha a társadalom azon értelmisége, akik a néppel közvetlen érintkeznek, e téren kellő buzgalmat fejtenek ki.

A külföldön és mindenütt csak a társadalom lelkes közreműködése mellett volt

Tárcza.

Utirajzok.

Írta: Ifj. Buócz Béla.

(Vége.)

Mintegy 200 méterrel magasabban, 2041 méter magasan a tenger színétől fekszik a Bucura tengerszem, a Retyezát legnagyobb kiterjedésű tava, 500 m. hosszú, 200 m. széles óriási víztömeg. Estefelé járt már az idő, a finoman permetező hideg eső egészen átázta. Fűrészvél kémleltük a láthatárt, hogy hol találhatnánk valami alkalmas sziklát, a hol éjjelre meghúzódhassunk, midőn egyszerre kutyaugatás úti meg fulunket. Arra felé tekintünk és legnagyobb örömünkre kis kunyhót pillantunk meg a tengerszem tulsó partján a sziklaközé ékelve. Rögtön megindultunk a kunyho irányába, melynek gazdája úglátszik észrevett bennünket, mert elénk jött. Megértettük vele nagy ügyvel-bajjal, hogy turisták vagyunk és éjjeli szállást keresünk. Nagy örömmel fogadott, felajánlotta kunyhóját, ahol tüzet gyújtva kényelmesen melegítettük hideg tagjainkat. Gazdánk, ki egy karánsebesi gazdag bojárnak pasztora, ezalatt leolt egy bárányt, hamarjában lenyúzta és kitünő tokánnyal kedveskedett nekünk. Friss malékonyeret is főzött tisztele-

tünkre melyből jól bevacorálva, kértük, hogy most már vezessen el szállásunkra. Egy elég nagy sziklabarlang volt az, melynek szabadon álló része fakéreggel volt ügyesen elzárva. Alja pedig fenyőgalyakkal volt kibélelve. Lobogó tüzet raktunk, mely mellett felváltva örködtünk, hogy el ne aludjon, a többiek pedig végigterelve a puha fekhelyen, csakhamar elaludtunk oly édesdeden, mintha otthon a legpuhább pelyhes agyban nyugodnánk.

Hajnalhasadtával a legelőkre kihajtott juhok kolompja volt ébresztőnk. Elbűcsűztünk derék hazigazdánktól, hogy a hatralevő utat megtegyük. Friss erővel masztuk meg a „Verfu Bucura“ meredek gerincét, melynek tulsó, északi oldalára érve, mindenféle nagy tömegekben feküdt a jeges hó.

Hosszan elnyúló hegygerincen vezetett tovább utunk, melynek folyamán bizony nem egyszer kellett kézzel lábbal kapaszkodnunk a kiálló sziklakon, melyeken még az is nagyon veszélyessé tette a járást, hogy nagyon is labilisak voltak, nem egyszer ingott meg a talaj lábaink alatt. A vidék azonban gyönyörű. Teljes pompájukban emelkednek körülöttünk az óriási, meredek, komor hegycsúcsok, melyeknek alján, kis völgyekben mindenféle felcsilán a tengerszemek nyugodt tükre. Összesen 8 tengerszemet láttunk, kisebb, nagyobb méretűeket, melyek mindannyian vörös kovekkel vannak széleiken kirakva.

Eközben a Retyezát aljára értünk. Mintegy 240 méternyire kellett még felkúsznunk, hogy csúcsat elérjük. Zergemódra kapaszkodtunk fel az óriási sziklatömbökön és alig telt bele háromnegyed óra, telértünk a csúcsra, 2477 méter magasságba. Itt voltunk tehát végcélunknál, fölöttünk a gyönyörű kék égbolt, alattunk, ameddig a szem ellát, mindenféle kopár hegycsúcsok, északra pedig, a hosszan elnyúló hátszegi völgyben a kis falucskák, melyek apró, parányi pontoknak látszanak csak.

Az egész vidéken felséges, néma csend honol, úgy éreztük magunkat e helyen, mintegy nagyszerű templomban, láttuk, éreztük a Teremtő közelétét fonséges alkotásaiban. Szótlanul szemléltük a nagyszerű panorámát, szinte bantóan hatott, ha valamelyikünk hangja megtörte a vidék néma csendjét. A hegyek között legelésző állatok hangja, kolompjaik csengése elvész a nagy messzeségbe, nem hallik ide semmi sem.

Egészen elmerültünk a vidék szemlélésébe, észre se vettük, hogy újra beborult az ég, csak akkor eszméltünk, midőn egy hatalmas menydörgés felrázott merengésünkből. Sűrű, sötét felhőtömegek gomolyogtak a csúcsok körül, zengett az ég, cikáztak a villámok. Valami felséges volt nézni az elemek e harcát a hegycsúcsról, de az eszélyesség azt parancsolta, hogy mielőbb iparkodjunk lekerulni e magasságból, ahol a villámnak legkényelmesebb célpontul szolgálhattunk.

a szövetségi eszme meghonosítható, mert azon akadályokat, amelyek a szövetségeknek útját állják, a társadalom hatalma és ereje van első sorban hivatva az utóból eltávolítani.

Dal

*Szerettem én is egykor a virágot,
Mig büszke leltem boldogságra vágyott,
A mely, mint tarka, édesbűvös álom,
Élőmbé szállott, rengő rózsaszálon.*

*Hanem vihar jött s vágyim rózsaberkét
Vad önzés, ármány, átok: — elseperték. —
A hol tö állott, gazdagon virágoz
Séb sebre kélt, mind vad keserbe lángzó.*

*S ki ad gyógyírt a már haldokló tőnek,
Egy új virágzást régi temetőnek?!
... Szerettem én is egykor a virágot,
Mig büszke leltem boldogságra vágyott.*

íj. Perjéssy László.

NAPI HIREK

Változások a klérusban. Desewffy Sándor csanádi püspök mint már említettük is, az állami főreáliskola közkedvelt hittanárát Ambrus Arthurt kinevezte plébánosá Török-Becsére. A főreáliskola hittanára Savoly Ferenc városi elemi népiskolai hittanító lett, kinek helyét, Bappert Lajos foglalta el. Az ige megüresedett káplán stallumot Henny Sebastyén volt verseczi prépost plébános öccse, Henny Ferenc foglalta el.

Eljegyzések. Tujmanovits Albert eljegyezte Zahán Zsófia, kisasszonyt; — Mirkov Milán nagyikindai kereskedő pedig Mladinovits Zsófia kisasszonyal váltott jegyet.

Városi közgyűlés. Törvényhatóságunk rendes havi közgyűlését augusztus hó 27-én tartotta meg Bajszákó Milan főispán elnökelete alatt a városatyák élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés elején több interpellatio hangzott el, így Kirchner Ernő a széna lerakó helyeken épített víztartók építési munkálatait kifogásolta, melyek nem felelnek meg a tűzrendészeti kívánalmaknak. Interpelláltak még ezenkívül Kamenarszky, Morlin, Kitzinger városatyák apróbb és jelentéktelen ügyekben. Néhai Andrejevics György, volt városi képviselő emlékéit jegyzőkönyvileg örökítették meg. A polgármester havi jelentését szó nélkül tudomásul vették, valamint a honvédmintérium azon leiratát, mely szerint tudtúl adatik, hogy közös hadseregbeli katonaságot ezidejűleg nem kap városunk, de kivánságát előjegyzésbe vették. (Pedig de derék dolog lenne, ha ide hoznának egy zászlóalj Mollináryt.) A közgyűlés egyik legfontosabb tárgyát kepezte

Megkezdődött tehát a levonulás De minő úton. Szikláról sziklára csúszva mászva, kapaszkodva kézzel-lábbal.

Ha nehéz volt a felmenetel, kétszer keservebb volt az alászállás. A sziklák vígan gurultak lábaink alatt és mi azon nem minden nap élvezet elé néztünk, hogy a sziklával együtt legurulunk az 500 méternél mélyebb völgybe.

Nagy kerülők árán mégis sikerült minden nagyobb baj nélkül lejutnunk a borókáig. Azonban itt még oly csenevész apró az, hogy mi egy egész boróka övön kényelmesen atsetaltunk, mintha a legfinomabb smyrna szőnyegen járkáltunk volna.

Rövid pihenő után, miközben ebédünket egy jéghideg, kitűnő vízű forrás mellett elköltöttük, tovább indultunk, most már fenyőerdőben, mely csakhamar szép lomberdővé vált. Persze nem a rendes úton haladtunk, csak úgy találomra vágtunk neki a völgynek. Így esett aztán meg, hogy oly útvesszőkbe kerülünk bele, melyekből alig tudtunk kievickélni. Csetlettünk-botlottunk a ledöntött fatörzsekben, a keresztül kasul húzódo indákban, sokszor egész térdig buktunk bele a lombbal fedett godrókba.

Mintegy harmadfél órát botorkáltunk így össze-vissza az erdőben, míg végre rábuknunk a járt útra. Első dolgunk az volt, hogy végighevertünk a gyepon és kipihentük az út fára-

a jogügyi bizottságnak egy új járásbírósi épület elhelyezése tárgyában beadott indítványa. Az igazságügyminiszter tudvalevőleg azt kérte, hogy a volt kiállítási terület egyrésze, (nevezetesen, a hol most a verseczi Tornaegylet sporttelepe van,) engedtesse át az új járásbírósi épület számára. Ezt a városatyák épenséggel nem akarják, hanem kikerestek a város különböző alkalmas helyein több területet és azok megvételét ajánlják a miniszteriumnak, azon föltevel, hogy a város 40000 koronával járul a vételéhez. — Schmitz Vilmos közégi iskolai tanító ötödéves pótlékának kérdésével kapcsolatosan kimondja a közgyűlés, hogy a cultus miniszterium azon leiratát, melyben felajánlja a közégi tanítók ötödéves pótlékainak kifizetését, nem fogadhatja el, inkább maga fizeti a szükséges összegeket. A miniszter ajánlatát azon indoklással nem fogadták el, hogy a tanítóválasztás körüli autonóm jogukat teljes épségükben megakarják őrizni. A jogügyi bizottság indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a városi gyermekkeresztényeknek is épen úgy megadja az ötödéves pótlékokat, mint a közs. tanítóknak; továbbá kimondja, hogy a városi polg. leányiskolában kézimunka tanfolyamot rendez és ugyancsak a nevezett iskolánál a szerb nyelv tanítására is tanszéket állít föl. Az építési bizottság javaslatára a többször folmerült ivóvízműzériák javítására a honvédlaktanya előtti parkban és a közigazdasági egyesület kertjében artézi kutakat fúratnak. A csakovai m. kir. állami földműves iskolánál lévő alapítványi helyre Semayer Ferencet választották meg. Lélekemelő jelenet volt, midőn a főispán a legmelegebb szavakkal vett búcsút Weifert Károly volt polgármesterünkől, ki tekintettel betegeskedő állapotára nyugdíjba vonul. A törvényhatóság kimondja, hogy Weifert Károlynak szülővárosában eltöltött 31-évi becsület és sikerdús működéséért jegyzőkönyvileg is köszönetet szavaz, bokros érdemeit megörökíti és 4000 korona nyugdíjat ad. A polgármesteri alásra a pályázatot 3 heti határidővel kiírja. — A városi hivatalnokok közül Mark Antal tanácsnok hat heti, Marosán Szilárd könyvelő négy heti szabadságot kapott. Lazarovics Julia születésnői oklevelét kihirdették.

Athletikai verseny. Jól sikerült atletikai mérkőzést rendezett a verseczi tornaegylet mult vasárnap augusztus hó 28-án a városkert melletti sporttelepen. Nagy számú közönség gyűlt össze a verseny megtekintésére, mely minden tekintetben a legjobban sikerült, tanúságot téve tornaszaink kitűnő képességeiről. Az egyes pontokra nagy számmal érkeztek be a nevezések és így minden egyes számmal érdekfeszítő, heves volt a küzdelem az elsőségért. Növelte a verseny becsét az is, hogy a verseci hölgyek értékes szép díjat adtak, mely az összetett verseny győztesének, Dr. Spatarium Cornelinak jutott. Az időjárás ugyan nem volt kedvező és ez különösen a verseny vége felé nagyon zavarólag hatott, úgy, hogy a fuleslabda mérkőzés, melyet ez alkalommal mutatott be először a tornaegylet két válogatott csapata a közönségnek, nem keltette fel azt a érde-

dalmait, majd tovább haladtunk a szép erdei úton. A völgy bejáratánál egészen váratlanul Kolcsvár regényes fekvésű, kisdud váromját pillantottuk meg a hegy tetején.

Itt aztan véget ért a szép vidék, sik földön haladtunk egész Klopotiváig. Hamarosan kocsit fogadtunk, melyen 14 órai rázás után elértünk Karánsbesre, hol a vonatra szállva, egy heti tavollét után megindultunk haza felé.

És most, hogy otthon nyugodtan gondolkodva, rendbeszedjük azon benyomásokat, emlékeket, melyeket kirándulásunk alatt szereztünk, még inkább előtűnnek azon fonséges természeti szépségek, melyekkel édes hazánk földjét oly pazarul megajándékozta a természet. Nem kell a külföldön drága pénzeket elköltenünk, hogy szép tájakat láthassunk, itt vannak előttünk, csak ki kell nyújtani kezünket éretől. Persze szabadulni kellene azon divatos hóborttól, hogy vágyaink netovábbja a külföld meglátogatása legyen, amellet pedig szülőhazánk szépségeiről halavány sejtelmünk sincs. Ezeket a tájakat keressék fel turistáink, nyujtanak annyi látnivalót, mint az alpesi havasok, hiszen a külföldről is eljönnek a tájak megcsodálására, csak mi nem tudunk, nem akarunk tudni semmit annak szépségeiről.

lődést, amivel különben, közönségünk e szép játék iránt viseltetett volna.

Felhívás. Délmagyarország népnevelésügyének munkásaihoz és Iskolaügy barátaihoz! A Délmagyarországi Tanítóegylet XXXVIII. nagy- és közgyűlését Temesvár szab. kir. város meghívása folytán f. é. szeptember hó 26., 27., és 28. napjain Temesvárott tartja meg A magyar nemzeti művelődés ezen végvárában, a századok emlékeivel megszentelt és hősök vérével áztatott ezen történelmileg nevezetes pontján az imádott Magyar Hazának; a nemzeti kultúra harcosainak és a magyar társadalomnak egy érzésben és egy törekvésben forrjon össze szive, lelke! Ez az érzés, ez a törekvés: a magyar nemzeti népnevelésügy diadala. E város művelt közönsége teljes mértékben méltányolja az érdemekben gazdag Délmagyarországi Tanítóegylet missziójának jelentőségét; hiszen a gyűléssel kapcsolatban is egy gyönyörű alkotás — mely Temesvár intézményeinek is egyik ékessége — adja át a rendeltetésének a dél-magyarországi tanítókonviktusát, a melyben a magyar kultúra emlíni táplálkozó száz gyermek nyer évenként édes, meleg otthont. Tudja, hogy ez a tanítóegylet itt, e nemzetiséglakta Délvidéken elsőrangú magyar kulturintézmény, a melynek nemcsak paedagogiai, de hazafias szempontból is czéltudatos, buzgó és tapintatos munkásság a törekvése. Tudja, hogy az egybesereglett tanítók újabb nemes impulzusokkal, újabb erővel és lelkesedéssel eltelve szoktak visszatérni mindennapi magasztos munkájukhoz és a haza nemzedékének nevelésében értékesítik mindazt a tudást és erkölcsi erőt, a miben lelkük gyarapodott. Átérti, hogy a tanítóknak ideális törekvésekben és munkában való egyesülése a társadalmi és az állam érdekeinek szempontjából igen jelentékeny erkölcsi erőnek a kuforrása. Temesvár lakossága ezért tehát együtt lelkesedik a falai között egybegyűlő hazafias tanítósággal és minden törekvéssel azon lesz, hogy az itt töltendő napokat nagyrabecsült, kedves vendégeinek mentől kell emesebbé tegye ezáltal a magyar tanítóság és a magyar társadalom között a kölcsönös szeretetnek és bizalomnak kapcsolatát — közös kincsünk: a hazafias és modern népnevelés javaért — még szorosabbra fűzze! Jöjjenek hát el az egyesület tagjai, pártolói és barátai, mentől többen, hogy minél impozansabba tegyük a magyar kultúra ezen ünnepnapjait! Hazafias örömmel és szeretettel várunk mindenkit, a ki ez alkalommal körünkbe siet, hogy részt vegyen munkából és lelkesedésből. A résztvevők, személyenként 3 korona tagsági illetéket, a dísz ebéden résztvenni kívánók a terítékért még külön 3 koronát fizetnek előlegesen. Jelentkezések és pénzküldemények legkésőbb f. évi szeptember hó 15-ig Kraemer Frigyes a helyi bizottság elnökének címére küldendők (Temesvár Józsefváros, Bem-utca 17. szám.) Temesvár, 1904 szeptember hó 1-én. Hazafiai üdvözléssel, a helyi bizottság nevében: Dr. Telbisz Károly kir. tan., polgármester, a nagy- közgyűlés diszelnöke. Kraemer Frigyes a helyi-bizottság elnöke. Pánczél Lajos jegyző.

A polgári leányiskola új épülete.

A vallás és közoktatásügyi miniszterium most küldte le a polgári leányiskola új épületének terveit és költségvetését, a melyeken kisebb javításoktól eltekintve mitsem változtatott, a melyek azonban az eredeti terveknek nincsenek nagyobb befolyással. A változtatás leginkább abban nyilvánul, hogy a tervbe vett 7 1/2 méter szélességű osztálytermek helyett a jobb világítás elérésére csak 7 méter szélességet engedélyezett, a folyosóknál ellenben másfél méteres szélesbítést rendelt el, mert előrelátható, hogy a 2 1/2 méteres tervezetnél, kivált a kereszt folyosóknál nagyobb tolongás keletkezne. A tervek többi részét változatlan jóváhagyta, s ha az építkezést azonnal elkezdik a tél beköszönése előtt tető alatt állhat, jövő szeptemberben pedig már átadhatják rendeltetésének a modern paedagogia követelményeinek megfelelő kétemletes palotát.

A kis rét vízmentesítése. Ismeretes dolog, hogy a városi tanács körülből másfél év óta hadilabon áll a Temes-Begaszabályozó társulattal, mivel az nem akarja a kis réten keresztül vívó csatornát szabályozni, mely tudvalevőleg nemcsak a verseczi hegységből lefolyó, hanem még a kis Kis-Szredistyből lövő vizek levezetésére is szolgál. A társulat fölötté csekély pénzzsággal akarta a várost kielégíteni azért, hogy a kis rét működési korából teljesen ki, szakitja. A városi tanács úgy a társulatnál

mind a miniszteriumban esetről-esetre védelmére kelt a város érdekeinek és nem eredmény nélkül. Augusztus 30-an ugyanis Pálffy Tivadar főmérnök a földmivelésügyi miniszter megbízásából Versecre jött és Szalay Lajos városi főmérnökkel a Temesbega szabalyszáttársulat részéről Pauly főmérnökkel a terepet megvizsgálta. Úgy értesülünk, hogy a beható vizsgálat után magáéva tette a város álláspontját, a mennyiben feltétlenül szükségének tartja a kis rét csatornájának kiépítését, hogy a verseczi és a kis szredistyei víz rendes levezetést nyerjen.

Királyi járásbíróságunk elhelyezésének kérdése már évek óta sok fejtörést okoz, úgy az igazságügyi illetékes közegeknek, mint a városatyáknak. Többféle terv merült föl, sok az érdekelt egyéniség, kik ugyancsak igyekeznek azon, hogy ajánlataik fogadtassanak el. A terv közül újabban közbeszéd tárgyat képezi azon terv, hogy mivel m. kir. állami főreáliskolánk épülete és helyiségei immáron teljesen szűkek, célszerűtlenek elannyira, hogy még a verseczi szülők gyermekeinek egy részét sem lehet az iskolába felvenni s polgáraink kénytelenek gyermekeiket más városokban neveltetni, — a járásbírósgot elhelyezésének kérdése mily excellensül oldatnék meg, ha a kincstár a járásbírósgot a jelenlegi főreáliskolai épületben helyezné el, hol teljesen megfelelő otthonra találna, sőt mivel a telek igen nagy és terjedelmes idővel a kir. törvényszéket pompásan el lehetne ezen a telken helyezni. Városunk egyetlen és ritka szép haladásnak indult középiskolája számára pedig a kincstár a modern paedagogiai igényeknek megfelelő épületet emelne. A főreáliskolát ajánlatosabb is volna a város más, csendesebb részén elhelyezni. Ezúttal csak röviden ismertettük ezen legújabb tervet s célnünk csak az, hogy felhívjuk reá az illetékes körök figyelmét.

A verseczi közigazgatási egylet szövezi szakosztalya f. év. szeptember hó 14-én szőlő és gyümölcskiállítás rendez a „szőlővenyigéhez” címzett vendéglő helyiségeiben. A kiállítandó tárgyakat szept. 13-án estig át kell adni a nevezett helyen.

Zenetanítás. Egy intelligens verseczi özevgy úrnő, mint kitűnő zenész és zongoratanítónő hajlandó lenne kezdőknek és haladóknak a legújtanosabb feltételek mellett zongora órákat adni. A szép műveltséggel bíró intelligensnőt a legmelegebben ajánljuk a szülők és zenekedvelők figyelmébe. Bővebb felvilágosítással a szerkesztőség bárkinek szolgat

Vigyázzunk a szőlő evésénél. Mivel ez idén az egész délvidékünkön alig volt eső és a többszöron permetezett szőlőfűrtökre az egészségre nézve annyira ártalmas rézgalic oldat nagyobb mennyiségben rá száradt és az eső időnként nem moshatta le, a szőlő evésénél kétszeres gondal kell eljárunk és a szőlő fűrtöket alaposan lemosnunk. Ennek elmulasztása esetében kellemetlen gyomorbetegséget kaphatnak a szőlő kedvelők.

Katonazene lesz f. hó 8-án kisasszony-napján este a Glückmannféle szállodában, a midőn is a 46-ik gyalogezred Zenekára fog hangversenyezni.

Erdőőri szakvizsgák. A idei erdőőri szakvizsgák Temesvárt a vármegyeházán október hó 19-én és következő napjain fognak megtartatni. Az előírt bizonyítványokkal felszerelt kérvények október hó 1-éig a temesvári kir. erdőfelügyelőhöz tejesztendők be. A szakvizsga bizottságát a földmivelésügyi miniszter legközelebb nevezi ki.

Jönnék a diákok. Szinte váratlanul telnek meg az utcák ilyenkor ősszel jökevdű, jobb kinézésű és legjobban kihizott diák gyerekekkel. Hogyan, már szeptember elseje volna. Igen bizony! azt bizonyítja az iskolák zömögő diákserege kezdve azoktól, a kik folyton azt számították mikor mennek már iskolába, egész azokig, a kik azon gondolkodnak mikor nem járnak már iskolába. A nagy ambiciójú apró emberkék, kiknek egész világa a palatabla, minden almok tudás utáni vagy, odavetődnek a nagy diákokhoz a kikben mintha kinált volna a kezdet szalmalángja. Ha elnézzük őket, ha meghallgatjuk beszédeik mindinkább feltűnik a különbség — a mely tulajdonképen nincs, mi csak azért látjuk mert az ambició egyhelyütt kiforratlan külsőleg él, a többieknél pedig észrevétlen; a nemszeretem iskola utján tömörítve egy cél felé hajlik. A kezdet ambiciójá ritkan vész el, csak átalakul, tomorodik jó vezetés

mellett. És ennek hiányáról a versecziek nem panaszkodhatnak.

Új levelező lapok. Az eddigi levelezőlapok helyett rövid időn belül újakat bocsát ki a postaigazgatóság. Az új levelező lapokat főként az elkallódás meggátolására bocsátják ki, a mennyiben a címoldalra rovat lesz a feladó neve és lakcíme számára is.

Módosított díjtételek. A torontáli helyi érdekű vasutakon folyó évi május hó 31-én, a versec-kubini helyi érdekű vasuton pedig f. évi június hó 3-án lejárt adómentesség folytán ezen két helyi érdekű vasutnak a M. A. V. kezelése alatt álló helyi érdekű vasutak közös áru díjszabásához f. évi január hó 1-ével kiadott „Függelék”, valamint annak f. évi díjkezdésményei a fent kitett napokkal kezdődőleg több pontra nézve megváltoztak. A részletes változások bármely vasuti pénztárnál kaphatók.

Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület Verseczi Kerülete: A törvényhozás a kender és lentermelés fokozottabb előmozdítására az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. cz. keretében a földmivelésügyi miniszternek megfelelő összeget bocsátott rendelkezésére. A földmivelésügyi miniszternek erre vonatkozólag közölt rendeletéhez képest szövetséget, vállalkozók és részvénytársaságok, a melyek kender-vagy lenkikészítő telepet létesítenek, az ezen telep építkezési és berendezési költségei összegének 50% ig terjedhető kamatmentes állam kölcsönt nyerhetnek. A rendelet egyéb részleteiről az Egyesület verseczi kerületének titkarsága nyújt felvilágosítást.

A járási számvevői intézmény életbeléptetése. A „Bud Tud.” jelenti: Az 1902. III. törvénycikkben nyert felhatalmazás alapján most bocsátotta ki a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a járási számvevői intézmény életbeléptetéséről szóló utasítást s egyidejűleg a járási pénzkezelést új alapokra fektető szabályzatot. A járási számvevői utasítás 40 szakaszban tárgyalja a járási számvevői hivatását, szolgalmi viszonyát, a járási hivatalban, községi ügyekben, vármegyei pótadó ügyekben s az egyenes adók kezelésének ellenőrzése körüli munkakörét, ügykezelését, végül a községi vizsgálatok s a fölöttes vármegyei hatóságok részéről történő kiküldetés alkalmával követendő eljárást. A járási számvevők úgy személyi, mint feyelmli szempontból a pénzügyminiszter rendelkezése alá tartoznak, de jelentéstétel és a közigazgatási segédszolgálat tekintetében a főszolgabíráknak feltétlenül alája vannak rendelve. A járási számvevő éppen olyan előadója a főszolgabíronak, mint a többi járási tisztviselő s közvetlen levelezési joga a közigazgatási segédszolgálatra vonatkozó ügyekben még pénzügyigazgatóság mellé rendelt, számvevőség főnökével szemben sincs. A járási számvevői intézmény 37 vármegyében ez évi október 1-én, a többi 26 vármegyében pedig a jövő, 1905. év folyamán lép életbe. A járási pénzkezelési szabályzat a főszolgabírák átmeneti pénzkezelését szintén a postatakarékpénztárra bizza, amely kezelési mód a járási kihágási büntetéspénzekre nézve ez év január 1-je óta már gyakorlatban van. A főszolgabírák, akik mint kihágási pénzkezelők már számlatulajdonosok a postatakarékpénztárban, most oda, mint átmeneti pénzkezelők, szintén felvételnek újabb számlatulajdonosokként

A pécskai pótválasztás elé rendkívül nagy érdeklődéssel tekint városunk közönsége. Aradvármegye központi bizottsága tudvalevőleg a pótválasztás napjaul szeptember 13. at tűzte ki. Mint a pécskai kerületből teljesen megbízható forrás jelenti Herceg Ferencnek, városunk nagy fiának, megválasztása majdnem teljesen bizonyosnak mondható, s mi velünk együtt Versecz városa polgárságának intelligens része, szívünk teljes melegevel kívánjuk, hogy a mi büszkeségünk Herceg Ferenc ismét elfoglalja helyét a magyar parlamentben, melynek oly illustis tagja volt.

Kisiparosok által eszközözendő szállítások. A közös hadügyminiszterium bakancsokat, csizmakat és különféle bőrfelszerelési cikkeket, nevezetesen: tolténytáskákat, szijákat, kardkötőket stb., melyek az 1905. évi rendes szükségletből a magyar ipar részére fenntartott hányad egy részét képezik, kisiparosoknál szándékozik beszerezni. Az 1 korona bélyeggel ellátott ajánlatok temes, torontáli és krasso-szörényi vármegyei iparosok részéről a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál f. évi október hó 31. déli 12 óráig nyuj-

tandók be, a hol is az ajánlati minta, valamint a szállítandó cikkekéről és szállítási árakról szóló jegyzék betekinthető. E helyütt a kamara a nyergeseket és szijgyártókat külön is figyelemzetteti, hogy az összes szíjneműek szállítására, tehát olyanokra is pályazzanak, melyeknél kevesebb nyereség érhető el, mert különben a szállításban egyáltalában nem lesznek részesíthetők.

1295 szám m 1904. Versecz thjf. város mérnökl hivatala

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanács folyó év augusztus hó 12-én 8075-1904 számú határozata folytán a közvágóhidon eszközöndő követező munkálatokra ezennel nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetnek.

1. Jégkamra külső folyosójának betonozása 392 kor. 32 fillér költségelőirányzattal árral.
2. Szennyvíz levezető árok szabályozása 2990 kor. 05 fillér költség előirányzati árral.
3. Zsilip létesítési munkálatok 570 kor. 67 fillér költségelőirányzati árral.
4. Hidépítés 1364 kor 95 fillér költségelőirányzati árral.

Ajánlatok tehetőek az egyes munkákra külön-külön vagy az összes munkálatokra együtt is.

A fenti munkálatokra pályázhat minden magyar honpolgár, köteles azonban az esetben ha az ipartörvény értelmében az illető munkálatat keresztfelvitelére jogosítva nincs, az árlejtéstől számított 8 napon belül azon felelős szakhatóságokkal egyet megevezni, kivel a munkát végezteni fogja, különben ajánlata figyelembe nem lesz vevető.

Az ajánlattevő aláírásával ellátott pecséttel lezárt ajánlatok f. év szeptember hó 14-én délelőtt 10 óráig a városi mérnökl hivatalban nyújtandók be ezen felirással: Ajánlat a Versecz thjf. városi közvágóhidon eszközöndő munkálatokra.

Az ajánlatban számokkal és szavakkal kiteendő az árengedmény vagy felülfizetés, az előirányzati összegre vonatkoztatott százalékban kifejezve mely mellett ajánlattevő a költségelőirányzati munkálatokat teljesíteni hajlandó.

Az ajánlatokhoz bányapénz gyanant készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban azon munkálat vagy munkálatok költségelőirányzati összegének 5%-a csatolandó melyre vagy a melyekre az ajánlat tétellett.

Távirati, későn érkezett vagy bányapénzzel el nem látott ajánlatok ügyeembe nem vétetnek.

A munkálatokra vonatkozó tervezetek költségvetések és építési feltételek a mérnökl hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetőek.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataikban világosan kijelenteni miszerint az általános és részletes építési feltételeket valamint azok függelékét ugyszintén a terveket és költségvetést ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elismerik.

A beérkezett ajánlatokat a f. év szeptember 14-én d. előtt 10 órakor összeülő építészeti bizottság fogja tárgyalni. A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tetszés szerint válasszon.

Versecz 1904 augusztus 26-án

a hivatal főnöke

Szalay Lajos,

városi főmérnök.

8837 szám 1904.

Hirdetmény.

Hivatkozással a mai napon fenti szám alatt kibocsátott polgármesteri hirdetményre és az 1886-évi XXI. t. cz. az 28. §-ára ezennel közhírré tetetik, hogy az igazoló választmány f. é. szeptember hó 9 napján d. e. 9-11 és d. u. 3-5 óráig a főjegyzői irodában az 1905. évi legtöbb adófizetők névjegyzékének összeállítására és a netáni felszólamlások tárgyalására végett nyilvános ülést fog tartani.

Azok a kik az idézett törvénycikk 26. §-ában említett kedvezményt igénybe venni ohajlják, kötelesek ugyanazon törvénycikk 27 §-a értelmében az ülések tartama alatt az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban abbeli jogosultságukat igazolni.

Versecz thjf. város igazoló választmány 1904 évi augusztus hó 30-án.

Dr. Demetrovics Mihály.

val. elnök.

8837. szám. tan. 1904.

Hirdetmény.

Az 1886 évi XXI. t. cz. 25-§-a értelmében ezennel közhírré tetetik, hogy a legtöbb adó fizetők kimutatása az 1905 évi viuitások névjegyzékének összeállítására czéljából f. é. augusztus hó 31. napjától kezdve bezárolag szeptember hó 7-napjáig a hivatalos órák alatt a netáni felszólamlások beadhatása végett a városi főjegyzői irodában közszemlére ki lesz téve.

Verseczen, 1904. évi augusztus hó 29-én.

polgármester helyett:

Kozsátróvics, főjegyző.

Hegedü orákat.

Hegedü Viola (Brács). Gordonka (Celló) (Gorden) nagy Bögő és cimbalomra hangjegy után saját lakáson vagy a illető lakásán. Bármely időszakba jutányos ár mellett.

Farkas József, zenekarmester.
Temesvári út 9. szám.

Squarehead magbuzára

24 korona árban 3 korona felpénz mellett előjegyzések már most elfogadtnak. 10 méter-mázsán alól nem lesz aladva.

Kassel Zsigmond birtokkezelősége.
Nagyszredistye.

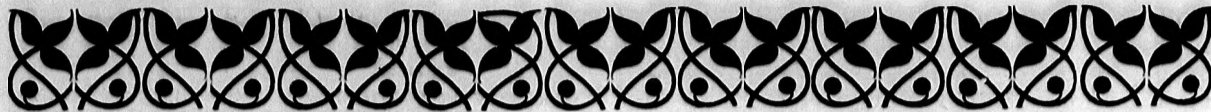
5114 szám 1904.

Hirdetmény.

Alólírott városi kapitányság ezennel közhírré teszi, hogy az összes helybeli hentesek felhivattak, hogy árúikat tiszta papírba (nem nyomtatott vagy írott) szabad csak csomagolniok.

A fentebbiek alapján felhívjuk városunk lakosságát, hogy a mennyiben a hentesek a fentebbi rendeletet nem tartanák be, esetről esetre jelentést tegyenek a városi rendőrkapitányságnál.

Rendőrkapitányság.
Versecz 1904. augusztus 30.
Stillmungus, rendőrkapitány.

Schicht-szappan

jegyek:

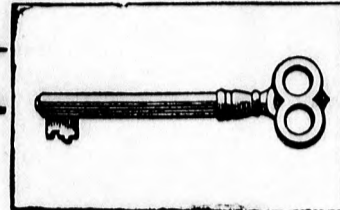
„szarvas“

„kulcs“

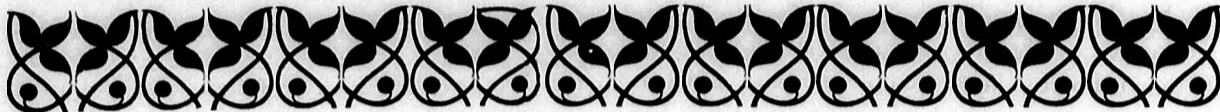
Legjobb, legkiadósabb, és azért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan „Schicht“ nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőncím: Eternit Budapest. Telefon 12—92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetzetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

Eternit Müvek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Özv. Kirchner J. E.-féle műintézet

(Czégtulajdonos: Kirchner Ernő)

Versecz.

Ajánlja a legujabb rendszerű gépekkel felszerelt modern berendezésű kő- és könyvnyomdáját, s minden e szakba vágó munkák gyors pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok stb.

Pénzügyintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvények, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragcédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb. elvállaltatnak.

Könyvkötészet a legmodernebb gépekkel.

Felvételi iroda és könyvkereskedés az Iskola- és Petőfi-utca sarkán, hol az összes bel- és külföldi lapokra elő lehet fizetni.

Képes levelező-lapok legdúsabb raktára.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdonos nyomása Versecz.